

Дев'ятнадцять травня

„Образ панночки з повісті Микола Вовчка

„Інститутка“

Микола Вовчок зображує в своїх творах непросте життя селян часів кріпацтва. Особливе місце у її оповіданнях та повістях посідає тема жіночої долі, бо жінки чи не найбільше потерпають від несправедливості і жорстокості оточуючого світу, але письменниця, створюючи ескрالی жіночі образи, змальовує не тільки кріпачок, але й панів. і панночок. Характерним образом є панночка з повісті „Інститутка“.

Вона прийшла до світу бабусі з Києва, де навчалась в інституті. Але для того їй була потрібна освіта? Навчалась в інституті вона передувала лише одній меті: „... їй же знала, чим себе між модними показати“. Вона вважає, що їй не потрібна освіта, бо на думці в неї тільки розваги та вгаму майбутнє замінити. Проте чим було зумовлене таке ставлення? По-перше, її власною вдачею. А по-друге, соціальною мораллю, згідно з якою жінці не потрібна освіта, коли вона вміє готувати, доглядати дітей і є привабливою зовні. Висновок, що панночка велику частину своїх негативних рис устатковує з викованістю.

Знайомим штабом з панночком, авторка показує її красивою зовні, ніби протиставляючи її зовнішню красу внутрішній потворності, яка відкривається пізніше: „І що ж це за королева з миме була! І в кого таке вродилась! Здається, і не змальовувати такої красі!...“ Читачки твору даліше, ми бачимо, що жорстокість, мов, прищипує і презумптивне ставлення до

простих сільських людей - це її домінуючі риси. Отже, ми зустрілися з такою згуртованістю в красі, привабливості обличчя. Я вважаю, що це було зумовлено тим, що вона багата навколо. Вона просто наслідувала поведінку тих панків, яких багата, яких вона собі за авторитет.

Молода паночка досить часто вдається до насильницької розправи над своїми слугами, вона їх б'є, „штовпає і штурхає, і зуривши... шорудить, і штовпає коби, і водою змиває". Одного разу вона настільки сильно побила свою віддану слугу Катину, що та наліть захворіла.

Моральність цієї жінки не має меж.

Такою ж була інституція в особистому житті. Коли вона закохалася в помісного містера, то наліть до нього ставилася, немов до свого прислужника, а не до такої ж людини, як вона. Катина каже, що її похиття: „влась дивно полюбля, не по-людськи". Вона ніби пугається перед іншими паночками, що зуміла приборкати такого гордого чоловіка.

Досить вузко характеризує головну героїню такою жінкою.

Після одруження з помісним містером, вона переїхала жити на його штур і відразу ж похитала: „Туди ж, як ти не будеш по-людськи робити, то я вишу!" - „Буду, суджено, буду".

Малюючи цей образ, Марко Вовчок зуміла показати своє ставлення до таких паночок. Щоб викинути презирство й ненависть у читачів, автор показує непристойні вчинки паночки, добудуючи відповідні мовні засоби. Так, до слова „кричить" вона добудує синоніми „риде", „двлючить". Напрувді образ паночки, є досить суперечливим. Безумовно, більшість її

вчинів та не засуджують на засудження, але варто із розуми-
ним поспівитись до того, що моральний лад суспільства створює
душі людей усіх верств насичене, не тільки царів нітте
кріпаків, але й вирившолов душі паків. То влада, як відомо, ринне
модину і часто не на праце. Тим більше - влада над модими-
несправедлива, абсолютна влада. Один з мислителів чарав, що влада
спотворює модину, а абсолютна влада спотворює абсолютно.